

2. Завгородній В. П. Бухгалтерський облік в Україні / В. П. Завгородній. – К. : А.С.К., 2011. – 848 с.

3. Покатаєва О. В. Шляхи вдосконалення системи оплати праці на підприємстві / О. В. Покатаєва, Г. О. Кошулинська // Держава та регіони. Наук.-виробничий журнал. Серія : Економіка та підприємництво. – 2011. – № 3. – С. 139–141.

4. Потриваєва Н. В. Стан та перспектива обліку розрахунків з оплати праці: теоретичний аспект / Н. В. Потриваєва, І. В. Савченко // Економічний форум. – 2014. – № 1. – С. 93–98.

УДК 657.421

Судин Ю. А.,

к.е.н., викладач кафедри обліку у виробничій сфері,
Тернопільський національний економічний університет

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОБЛІКУ ГУДВІЛУ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

Тенденції глобалізації диктують необхідність у конвергенції вітчизняної практики обліку та міжнародних стандартів фінансової звітності. Спільні та відмінні риси у побудові методики обліку є предметом дискусій низки науковців. Малодослідженим є питання обліку гудвілу у вітчизняному та зарубіжному науковому просторі. Виділення спільних та відмінних рис у зазначеному питанні сприятиме уніфікації вітчизняного обліку гудвілу відповідно до міжнародних вимог.

Основні вітчизняні положення обліку гудвілу є максимально наближені до міжнародних вимог. Тобто встановлена Мінфіном України у П(С)БО 19 методика не суперечить міжнародним стандартам. Розглянемо головні спільні ознаки обліку гудвілу за міжнародними та національними стандартами:

- ⇒ в обліку відображається лише зовнішній гудвіл;
- ⇒ амортизація на гудвіл не нараховується;
- ⇒ гудвіл тестується на знецінення на кожну дату річного балансу;
- ⇒ зменшення вартості гудвілу залежить від зменшення корисності групи активів, до яких він відноситься;
- ⇒ гудвіл, що не відповідає ознакам активу, списується з балансу.

Тобто, з методологічної точки зору, вітчизняна практика обліку відповідає міжнародним принципам. Проте є і відмінності, які мають місце у вітчизняній

системі обліку гудвілу. Розглянемо конкретні деталі, в яких вітчизняний облік гудвілу не співпадає з визначеним у МСФЗ 3 «Об'єднання підприємств».

По-перше, відповідно до п. 55 Міжнародного стандарту фінансової звітності 3 «Об'єднання бізнесу», перевірка гудвілу на зменшення корисності відбувається щороку обов'язково та може здійснюватися і частіше, якщо факти чи зміни обставин підтверджують ймовірність зменшення його корисності. В Україні така перевірка здійснюється лише на дату річного балансу.

По-друге, згідно з п. 56 МСФЗ 3, якщо частка покупця у чистій справедливій вартості визначених активів, зобов'язань та непередбачених зобов'язань, перевищує вартість об'єднання підприємств, набувачеві слід:

- переглянути у підприємства, що продається, визначення та оцінку ідентифікованих активів, зобов'язань та непередбачених зобов'язань, а також оцінку вартості такого об'єднання;
- відразу визнати будь-яке перевищення, яке може виникнути після вищезазначеного перегляду, у звіті про прибутки та збитки.

Іншими словами, якщо за МСФЗ 3 частка покупця перевищує вартість об'єднання підприємств, потрібно, перш за все, переглянути визначення та оцінку активів, зобов'язань і тоді визнавати наявність доходу, якщо такий матиме місце. У П(С)БО 19 жодної інформації, щодо необхідності перегляду визначення та оцінки активів та зобов'язань, не наведено. Вважаємо, що такий пункт буде цілком доречним, оскільки зорієнтує фахівців-практиків та може вберегти від завищення справедливої вартості підприємства.

По-третє, відповідно до МСФЗ 3, коригування справедливої вартості визначених активів, зобов'язань та непередбачених зобов'язань здійснюється за умови, якщо до кінця терміну, протягом якого відбулося об'єднання, його первинний облік може здійснюватися лише на тимчасовій основі. Це пояснюється тим, що справедливу вартість ідентифікованих активів, зобов'язань та непередбачених зобов'язань об'єкта придбання або ціну об'єднання встановлюється лише тимчасово. Тому набувач може відображати в обліку об'єднання лише за умови використання тимчасових оцінок.

Відповідно до П(С)БО 19, про тимчасові оцінки не згадується, а коригування справедливої вартості відбувається тоді, коли це передбачено договором про об'єднання, і лише за умови, що сума такої операції може бути визначена достовірно.

Таким чином, в частині обліку гудвілу, відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів фінансової звітності, виявлено відмінності: у методиці формування справедливої вартості ідентифікованих активів, зобов'язань та непередбачених зобов'язань; періодичності тестування гудвілу на знецінення; факту наявності

тимчасових оцінок у разі здійснення об'єднання підприємств. Їх усунення зробить систему інформаційного відображення гудвілу в обліку гнучкішою і більш адаптованою до потреб користувачів.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 7 липня 1999 року № 163, зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

2. Міжнародний стандарт фінансової звітності 3 «Об'єднання бізнесу» (версія перекладу українською мовою – на 01. 01. 2016 рік) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

УДК 657

Фаріон В.Я.,

к.е.н., доцент кафедри обліку у виробничій сфері,

Фаріон Я.М.,

к.е.н., доцент кафедри фінансів суб'єктів господарювання і страхування,
Тернопільський національний економічний університет

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Основною метою роботи будь-якого підприємства завжди повинно бути одержання від своєї діяльності максимальних результатів. Однак ситуація, що зараз склалася в державі, перед всіма суб'єктами господарювання як першочергове висунула завдання вижити на ринку. Така ситуація змушує керівництво підприємств здійснювати заходи, спрямовані на зміцнення фінансового становища, планомірно і раціонально управляти витратами, що підвищує їх шанси вижити в умовах складного ринкового середовища.

Слід також відзначити, що підходи до формування собівартості продукції в управлінському та фінансовому обліку різний. Зокрема, у фінансовому обліку одержана для нього інформація про витрати дає змогу визначити фінансовий результат діяльності підприємства загалом. Собівартість кожного виробу, певної роботи, послуги в цій обліковій системі або не показують зовсім, або розраховують як середню величину [2, с. 321].

Проте для підприємства важливою є достовірна інформація про структуру собівартості, оскільки господарюючий суб'єкт може впливати на неї, тобто